

DE DECEMBERMAAND KOMT ERAAN EN DAT BETEKENT OOK WEER DAT DE DISCUSSIE ROND CONSUMENTEN-
VUURWERK OPLAAIT. EEN ONDERWERP WAAR TJEERD DE FABER HEEL DUIDELIJK OVER IS: GEÉEN VUURWERK, WANT
HIJ ZIET IEDER JAAR TEVEEL OOGLETSSEL. REDEN VOOR ONZE REDACTEUR RIENS GORT OM TJEERD IN HET OOG-
ZIEKENHUIS ROTTERDAM TE SPREKEN OVER VUURWERK ÉN HEM EEN AANTAL STELLINGEN VOOR TE LEGGEN.

IK KAN PAS MET PENSIOEN ALS ER EEN VUURWERKVERBOD KOMT

TJEERD DE FABER

“WAT EEN LEUK DOKTERTJE”, ZEGT DE OUDE DAME TEGEN HAAR ZOON ALS ZE UIT DE
SPREEKKAMER KOMT. TJEERD DE FABER, EEN ‘OUDERWETSE’ STRABISME OPERERENDE OOGARTS,
HEEFT VEEL LIEFDE VOOR ZIJN PATIËNTEN. NA DEZE LAATSTE PATIËNT VAN DIT SPREEKUR HEEFT
HIJ TIJD VOOR EYELINE IN ZIJN SPREEKKAMER.

TEKST Riens Gort

“Bij mij is 20 jaar geleden de knop omgegaan”, opent Tjeerd de Faber direct. “In die nieuwjaarsnacht werd er een driejarige peuter binnen gebracht met ernstig oogletsel. Het kind was geraakt, een voltreffer, terwijl het veilig dacht toe te kijken op de arm van z’n vader of grootvader. De hobby van de ene persoon, de vuurwerkafsteker, kostte het oog van iemand anders. Vanaf dat moment zijn we cijfers gaan verzamelen en hebben die iedere keer weer in de media gebracht, richting politiek. Wist je dat 50 procent van oogletselslachtoffers omstanders zijn?”

“Ik kan pas met pensioen als er een vuurwerkverbod komt. Dat was vijf jaar geleden een uitspraak van mij. Ik ben nu 68 jaar en ga nog minstens een jaar door. Dat betekent dat ik komende Oud & Nieuw mijn 25ste nieuwjaarsdienst ga doen. Ik heb dan weer mediadienst, wat betekent dat alle cijfers die we uit het land verzamelen bij mij terechtkomen en ik de media te woord sta. Die nacht is er een dubbele bezetting gepland en dat zegt genoeg over hoe we ervoor staan”.

Corona fungeerde ongewild als een soort populatieonderzoek. "Tijdens de twee jaarwisselingen in de coronatijd hebben we niemand hoeven te opereren!", vertelt Tjeerd enthousiast: "Het afgelopen jaar waren het alweer 23. Die twee jaar geen vuurwerk zou je als je een (ongewild) medisch experiment kunnen zien. Dat experiment had het geweldige resultaat dat er 75 procent minder oogletsel was. Een medisch-ethische commissie zou daarna nooit goedkeuring geven om het trauma, het vuurwerk, weer in te voeren. Maar na die twee jaar zijn we gewoon weer begonnen met een explosie van letsels. Het is politiek gezien voor het verkrijgen van stemmen niet aantrekkelijk om tegen consumentenvuurwerk te zijn. De initiatiefwet die er ligt, van Klaver en Ouwehand, heeft weinig kans om aangenomen te worden".

KINDEROOGHEELKUNDE IS MAAR 5 PROCENT VAN DE HELE OOGHEELKUNDE, MAAR TOCH...

"Ik vind dit werk nog steeds heel erg leuk. Veel oogartsen kiezen voor een ander specialisme, maar als dit je pakt en als het je ligt, dan is dit het allermooiste vak. Het begeleiden van de jonge oogartsen die het vak willen leren, mijn nieuwe collega's, vind ik ook superboeiend om te doen. Kinderoogheelkunde is een uitdagend specialisme, want het is anders. Je kunt niet tegen een baby zeggen: 'kijk even naar links of naar rechts'. De patiënt zelf, de baby, is minder coöperatief. Het is dan ook 50 procent parentology, je communiceert met de ouders. En vergeet niet, dat als er iets met je kind is, je dat als ouder vaak erger vindt dan wanneer het jou overkomt".

KINDERSPREEKUR IN DE OCHTEND EN STRABISMESPREEKUR IN DE MIDDAG

"Ik werk nu nog vier dagen en de invulling kan per dag verschillen. Vanmorgen heb ik een kinder-

spreekuur gedaan en ik heb net de laatste patiënt gezien van het middag strabismespreekuur. Voor morgen zie ik in mijn agenda dat er een kindercataract en vier strabisme-operaties gepland zijn".

EEN OPTOMETRIST EN EEN AUTOREFRACTOMETER

"38 jaar geleden deed ik de refractie nog zelf; een kwartje meer, een kwartje minder. Ik weet nog dat er schande over gesproken werd toen wij als oogartsen die oogmeting niet meer gingen doen. Begin jaren 90 waren wij de jonge honden in de oogheelkunde. Op een gegeven moment spraken we met elkaar af dat we geen twaalf jaar studie hadden gedaan om een bril aan te meten. We zijn begonnen met een optometrist. Langzamerhand zijn we steeds meer taken gaan delegeren en nu bestaat onze afdeling uit een groot team van toa's, optometristen en orthoptisten. Oogmetingen bij kinderen onder de 12 jaar doen we hier in huis, vaak in cyclo en boven die leeftijd is de meting voor de optometrist in de winkel".

SAMENWERKING MET OPTOMETRISTEN

"We hebben de laatste jaren veel tijd, moeite en scholing geïnvesteerd in de samenwerking met de optometristen in de optiekwinkels. We halen daar voor alle betrokkenen, ziekenhuis, winkels en vooral voor de patiënt veel winst uit.

Denk bijvoorbeeld aan de glaucoomdetectie; optometristen hebben, behalve hun kennis, ook de meest moderne apparatuur in huis om dat te onderzoeken en te communiceren met ons oogartsen”.

HET OOGZIEKENHUIS, SCEPTISCH VOOR HET GEBRUIK VAN ATROPINE BIJ MYOPIE MANAGEMENT

“Laat ik zo zeggen, je gaat iets gebruiken waarvan je het werkingsmechanisme niet helemaal weet. Er zijn gewoon ook andere methodes, zoals MiYoSmart glazen en focus vooral op de lifestyle. Dat vind ik minder ingrijpend dan farmacologische ingrepen. Kijk, als we een druppel hadden waarvan we weten dat de axiale groei bij alle kinderen remt, dan doen we gelijk mee. Wees er ook van bewust dat er kinderen geboren worden die gewoon min-10 gaan krijgen. Genetisch bepaald, chromosomen druppel je niet weg”.

MYOPIEBEHANDELING ZOU ONS SPREEKUR VERSTOPPEN

“Het is enorm in beweging en er is veel aandacht voor myopie - terecht. Maar stel dat we alle kinderen die myopie hebben hier de myopiebehandeling gaan geven. Dan verstopt dat ons spreekuur compleet. En waarom doe je dat? Om bij een aantal mensen te voorkomen dat ze op hun vijftigste of zestigste myope maculadegeneratie krijgen? Een amblyoop oog, dat begint al op de kinderleeftijd. Als ik dan naar de QUALY's (Quality Adjusted Life Years) kijk, dan vind ik die groep op dit moment in onze organisatie belangrijker dan de groep hoge myopen die 50-60 jaar heeft geleefd en dan pas een oogprobleem krijgt. Als na degelijk wetenschappelijk onderzoek bewezen is dat atropine druppelen een juiste manier is, dan moeten we ook met elkaar de capaciteit gaan creëren voor de behandeling”.

TOCH MET PENSIOEN, MAAR NOG EVEN NIET

“Ik geniet volop van mijn gezin met kinderen en ik vind soms tijd om de kleinkinderen te amuseren. Maar daarnaast ben ik begaan met mijn werk. Daar

Tjeerd de Faber is in 1955 in Kerkrade geboren. Hij studeerde Psychologie en Geneeskunde en volgde daarna de Huisartsen- en Tropenopleiding en startte in 1986 met de opleiding voor oogarts in Het Oogziekenhuis te Rotterdam. Vanaf 1991 tot heden Hoofd Kinder-oogheelkunde en Strabismus. Van 2006 tot 2009 was hij voorzitter van het NOG en ook betrokken bij Europese organisaties. Tjeerd de Faber is vooral bekend als strijdbare voorvechter van een consumentenvuurwerkverbod.

heb ik altijd, samen met mijn vrouw, een balans in kunnen vinden. Langzamerhand werk ik iets minder en besef ik dat er een moment komt dat ik hier stop. Maar zolang ze me hier nog willen hebben en het privé bevalt, blijf ik nog even werken. Ik doe het zo graag, het gevoel is zo goed. En nee, ik zal zeker niet in een zwart gat vallen als ik ermee stop. We zeilen nu al veel, fietsen regelmatig, lezen doe ik graag en als ik er meer tijd aan kan besteden dan gaat mijn handicap met golfen vast ook beter worden”.

